

HISTÒRIA DE CATALUNYA EN EL MÓN ACTUAL

Codi: **28828 (grup 1)**
Professor: **Borja de Riquer**
Curs **2005-2006 (2n quadrimestre)**
Tipus d'assignatura: **Troncal**
Número de crèdits: **6**

OBJECTIUS

Aprofundir en el coneixement del període que va des de 1939 als nostres dies en el cas català. Anàlisi de materials que facin referència al període –tant de primera mà com elaborats-. Capacitat de discutir interpretacions i argumentacions sobre qualsevol dels punts del temari.

TEMARI

I. La postguerra, 1939-1959. La repressió dels vençuts. El desplegament institucional del nou règim. Les condicions de vida i treball. L'oposició antifranquista: l'agonia de l'exili i la resistència interior. La societat i la cultura: control, dirigisme i contestació. L'arrancada de la immigració de masses.

II. El tardofranquisme, 1960-1975. Les transformacions econòmiques dels anys del *desarrollo*. Les transformacions socio-culturals: la moderna societat de masses. L'evolució política del règim: entre l'*apertura* i la *bunkerització*. La nova oposició de masses: obrers, estudiants i veïns. Nous moviments socials. Auge i estancament del fenomen immigratori.

III. La transició, 1975-1980. L'escleròsi del franquisme català. Les peculiaritats de la transició a Catalunya. L'eclosió dels nous moviments socials. La gènesi d'un espectre polític català.

IV. Catalunya dins la democràcia espanyola, 1980-... Evolució de l'espectre polític. La societat civil: entre la contestació i la subvenció. El desenvolupament de l'autonomia: Espanya/Catalunya, Catalunya/Espanya. De *fàbrica d'Espanya* a societat de serveis. Els nous processos immigratoris.

BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA GENERAL BÀSICA:

- F.BARBAGALLO; C.BORDERIAS i altres, *Franquisme. Sobre resistència i consens a Catalunya (1938-1959)*, Crítica, Barcelona, 1990.
- J.B.CULLA i B.DE RIQUER (eds.), *Memoria de Catalunya. . Del regreso de Tarradellas, hace 20 años, al pacto Pujol-Aznar*, El País, Barcelona, 1997.
- P.GABRIEL (dir.); *Història de la Cultura Catalana*, Barcelona, 1995-2000:
- Vol.X: J.L.MARTÍN i altres; *Resistència cultural i redreçament, 1939-1990*.
- J.Mª MARIN, C. MOLINERO, P. YSÀS; *Historia política de España 1939-2000*, Istmo, Madrid, 2001.
- C.MOLINERO i P.YSÀS, *El règim franquista. Feixisme, modernització i consens*, Eumo, Vic, 1992.
- J.NADAL (dir.) i F.CABANA (coord.); *Historia Econòmica de la Catalunya Contemporània*, Barcelona, 1988-1994:
- Vol.4: SUDRIÀ, C. (dir.), *Segle XX. Una societat plenament industrial*.
- Vol.5: SUDRIÀ, C. (dir.), *Segle XX. Població, agricultura i energia*.
- Vol.6: SUDRIÀ, C. (dir.), *Segle XX. Indústria, finances i turisme*.
- M. REDERO (ed.); Dossier: "La transición a la democracia en España", *Ayer*, 15, 1994.
- B.DE RIQUER i J.B.CULLA, *El franquisme i la transició democràtica, 1939-1988*, Ed.62, Barcelona, 1989.

B.DE RIQUER (coord.), *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*, Enciclopèdia Catalana S.A., Barcelona, 1997-2000.

- Vol.10: B.DE RIQUER (dir.); *La llarga postguerra, 1939-1960*.

- Vol.11: C.MOLINERO i P.YSÀS (dirs.); *De la dictadura a la democràcia, 1960-1980*.

- Vol.12: J.B.CULLA (dir.); *Autogovern i reptes de la fi de segle, 1980-1997*.

BIBLIOGRAFIA ESPECÍFICA:

ASSOCIACIÓ CATALANA D'EXPRESOS POLÍTICS, *Notícia de la negra nit. Vides i veus a les presons franquistes (1939-1959)*, Diputació de Barcelona, 2001.

S.BALFOUR: *Dictatorship, Workers and the City. Labour in Greater Barcelona Since 1939*, Oxford University Press, 1989 (hi ha traducció castellana: Alfons el Magnànim, València, 1994).

A.BATISTA i J.PLAYÀ, *La gran conspiració. Crònica de l'Assemblea de Catalunya*, Empúries, Barcelona, 1991.

J.BENET, *L'intent franquista de genocidi cultural contra Catalunya*, Abadia de Montserrat, Barcelona, 1995.

J.BOIX i A.ESPADA, *El deporte del poder. Vida y milagro de Juan Antonio Samaranch*, Temas de Hoy, Madrid, 1991.

M.A.CAPMANY, *El feminisme a Catalunya*, Nova Terra, Barcelona, 1973.

J.CASAÑAS, *El progressisme catòlic a Catalunya (1940-1980)*, La Llar del Llibre, Barcelona, 1988.

J.M.COLOMER, *Els estudiants de Barcelona sota el franquisme*, Curial, Barcelona, 1978.

DD.AA., *La Barcelona de Porcioles*, Laia, Barcelona, 1975.

DD.AA., "La lucha de los barrios en Barcelona, 1969-1975", *Construcción, Arquitectura y Urbanismo*, núm.34, 1975.

DD.AA., *Immigració i reconstrucció nacional a Catalunya*, Fundació Jaume Bofill, Barcelona, 1980.

DD.AA., "Dossier. Els ajuntaments i el nou ordre franquista", *L'Avenç*, núm.197, 1995.

DD.AA., "Dossier. La Catalunya del primer franquisme", *Recerques*, núm.31, 1995.

DD.AA., *Les ruptures de l'any 1939*, Fundació Carles Pi i Sunyer/Abadia de Montserrat, Barcelona, 2000.

D.DÍAZ ESCÚLIES, *El Front Nacional de Catalunya (1939-1947)*, La Magrana, Barcelona, 1983.

D.DÍAZ ESCÚLIES, *El catalanisme polític a l'exili (1939-1959)*, La Magrana, Barcelona, 1991.

M.DELGADO, *Diversitat i integració. Lògica i dinàmica de les identitats a Catalunya*, Empúries, Barcelona, 1998.

J.FABRE, J.M.HUERTA i A.RIBAS, *Vint anys de resistència catalana (1938-1959)*, La Magrana, Barcelona, 1978.

P.GABRIEL i altres, *Comissions de Catalunya, 1964-1989. Una aportació a la història del moviment obrer*, Empúries, Barcelona, 1989.

M.J.GALLOFRÉ, *L'edició catalana i la censura franquista (1939-1951)*, Abadia de Montserrat, Barcelona, 1991.

M.MARÍN, *Els ajuntaments franquistes a Catalunya*, Pagès, Lleida, 2000.

M.MARÍN, *Catalanisme, clientelisme i franquisme. Josep Maria de Porcioles*, SCEH, Barcelona, 2000.

F.MARTÍNEZ HOYOS, *La JOC a Catalunya. Els senyals d'una Església del demà (1947-1975)*, Mediterrània, Capellades, 2000.

C.MIR, C.AGUSTÍ i J.GELONCH (eds.), *Violència i repressió a Catalunya durant el franquisme. Balanç historiogràfic i perspectives*, Edicions de la Universitat de Lleida, 2001.

C.MIR, *Vivir es sobreviure. Justícia, orden y marginación en la Cataluña rural de posguerra*, Lleida, 2000.

C.MOLINERO i P.YSÀS, *L'oposició antifeixista a Catalunya (1939-1950)*, Barcelona, 1981.

C.MOLINERO i P.YSÀS, "Patria, Justícia y Pan". *Nivell de vida y condicions de treball a Catalunya, 1939-1951*, La Magrana, Barcelona, 1985.

C.MOLINERO i P.YSÀS, "La població catalana a la postguerra, creixement i concentració, 1939-1950", *L'Avenç*, núm.102, 1987, pp.38-46.

C.MOLINERO i P.YSÀS, *Els industrials catalans durant el franquisme*, Eumo, Vic, 1991.

F.MORENTE, *Tradición y represión. La depuración del magisterio de Barcelona (1939-1942)*, PPU, Barcelona, 1996.

B.de RIQUER, "Efectos demográficos de la guerra civil en Cataluña: una primera aproximación", *Perspectiva contemporánea*, núm.1, 1988.

B.de RIQUER (ed.), *Història de la diputació de Barcelona*, vol.III, Diputació de Barcelona, 1988.

- B.de RIQUER, *L'últim Cambó (1936-1947). La dreta catalanista davant la guerra civil i el franquisme*, Eumo, Vic, 1996.
- M.RISQUES, F.VILANOVA i R.VINYES (eds.), 1939. *Barcelona any zero*, Proa/Museu d'Història de la Ciutat, Barcelona, 1999.
- M.RISQUES i C.BARRACHINA, *Procés a la guàrdia civil. Barcelona (1939)*, Pòrtic, Barcelona, 2001.
- J.SOLÉ i SABATÉ, *La repressió franquista a Catalunya*, Ed.62, Barcelona, 1985.
- J.M.THOMÀS: *Falange, Guerra Civil i Franquisme. F.E.T. y de las J.O.N.S. de Barcelona en els primers anys del règim franquista*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 1992.
- F.VILANOVA, *Repressió política i coacció econòmica*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 1999.
- P.YSÀS (ed.), *La transició a Catalunya i Espanya*, Fundació Dr.Lluís Vila d'Abadal, Barcelona, 1997.
- P.YSÀS, "El estado de las autonomías: orígenes y configuración", dins C.NAVAJAS (ed.), *Actas del III Simposio de Historia Actual*, Gobierno de La Rioja-Instituto de Estudios Riojanos, Logroño, 2002.

AVALUACIÓ: Un examen escrit al final del curs que inclourà qüestions temàtiques i d'anàlisi de materials al 50%. Durant el curs –i de forma opcional- es farà un exercici d'anàlisi de materials per tal que cada estudiant pugui comprovar l'adequació entre el que pensa que pot ser aquesta part de l'examen i el que ha de ser en realitat. En cas de resultar satisfactori –i també de manera opcional- pot significar el 20% de la nota final.